

KATOLIK

God. II.

ŠIBENIK, 11. lipnja 1931.

Broj 24

Sukob katolicizma i fašizma u Italiji

Malo dana je prošlo, da je svladan svetogrđni komunistički puč u Španjolskoj, kad nam eto dolaze crne vijesti iz Italije. Redom se napada Katoličku Akciju i svećenstvo, a čak nije pošteđena od uvreda ni sama osoba Namjesnika Kristova, i ako zakonom zaštićena.

Fašizam je uvijek krivim okom gledao Katoličku Akciju, jedinu organizaciju, koja ovisi od crkvenih vlasti, a ne od državnih. Budući se ona počela da veoma lijepo razvija u Italiji, već je nekoliko mjeseci, da je fašizam počeo udarati oštro na nju, jer nijesu računali, da će se Katolička Akcija tako lijepo proširiti i razvijati. Rimski „Lavoro Fascista“ započeo je polemiku protiv omladinske katoličke organizacije i 31. III. počeo čak da prijete batinama. Fašizam se nepravedno boji, da bi Katolička Akcija jednog postala od vjerske politička, pa uzela u svoje ruke budućnost poluotoka.

Kad je pak Papa proslavio 40. godišnjicu „Rerum Novarum“ i u svojoj enciklici „Quadragesimo anno“ o socijalnom pitanju naglasio prava i dužnosti Crkve, da aktivno sudjeluje u rješavanju socijalnih pitanja, fašisti, u strahu, da katolici ne počnu novim žarom organizovati radnike i da Katolička Akcija ne počne svojim uplivom da prodire u fašističke organizacije, počeli su oštro da udaraju na Katoličku Akciju, za koju su mislili, da će propasti sama od sebe razvitkom fašizma.

Fašistički napadaji

Dnevno „Osservatore Romano“ čonaša izvještaje o demonstracijama te tvornim napadajima i rušenju katoličkih društava. Napadnuti su i zlostavljeni po svim glavnim gradovima Italije članovi i članice talijanske Katoličke Akcije i svećenstvo.

U Rimu su fašisti napali glavni ured Katoličke Akcije i porazbijali prozore u jednoj dvorani. Napali su ured-

ništvo lista „Civiltà Cattolica“. U jednoj dvorani bila je skinuta slika sv. Oca i spaljena. U Rimu na zidinama crkve kraj Porte Metronie fašisti su velikim slovima napisali: „Smrt Papi! — Smrt svećenstvu i Katoličkoj Akciji!“ U Veroni pokušali su zapaliti biskupsku palaču, a u Civitavecchia provalili su u biskupsku palaču, te u samostan konventualaca i minorita i oštetili ih. Štete su učinili i u Padovi, gdje su zapalili neku zgradu za antunovske svečanosti. I t. d.

Tajništvo fašističke stranke je izjavilo: „Mi isto hoćemo, da odgojimo mladež u vjeri otaca“. No ovi događaji najbolje pokazuju, kakav je taj odgoj, što bi ga fašizam htio uvesti: onaj sile i mržnje. S pravom je zato Vatikan uvijek sa nekom skepsom gledao na fašizam.

Papa govori

Na prve napadaje fašizma protiv Katoličke Akcije Papa je odgovorio 19. aprila svojim govorom pred vođama Katoličke Akcije, u kojem je naglasio, da je ona „zakonita i potrebna i da se ne da ničim nadomjestiti“. Iza govora Giuratija, tajnika fašističke stranke u Milanu, sv. Otac je pisao milanskom kardinalu Schusteru. Tim svojim pismom pobijao je govor Giuratiev i pokazao, što Papa misli o Kat. Akciji i vjerskom odgoju mladeži te o krivim pojmovima i načelima fašizma u tim pitanjima.

Iza fašističkih nasilja Papa je oštrije digao svoj glas i u jednom svom govoru rekao: „Prisustvujemo pravoj manifestaciji plodova odgoja, koji je u suprotnosti sa kršćanskim odgojem već zato jer taj odgoj (t. j. fašistički) propovijeda mržnju, nepoštovanje i nasilje“. Sv. Otac primajući pitomce salezijanskoga zavoda dao je izražaja svojoj velikoj boli ovim riječima: „Zahvalan sam vam, što ste došli u ovom času k Nama, da nas utješite, i to u času, koji je najžalosniji u

čitavom našem životu. Pozdravljamo vas kao Otac i rimski biskup. Zahvaljujemo Vam za utjehu u ovim časovima, kad vidimo pred Našim očima veliko nasilje na najodličnijoj organizaciji Katoličke Akcije, koja Nam je najviše pri srcu. Mi imamo pravo i dužnost, da se pozovemo na lateranski ugovor i na konkordat te poduzmemo diplomatske korake. Ništa ne može i ne će spriječiti rimskoga biskupa, da digne svoj glas. Od nas se može tražiti život, ali ne šutnja“.

Fašizam je međutim raspustio katolička omladinska društva. Na saopćenje talijanske vlade, da je raspust katoličkih omladinskih organizacija uslijedio bez ikakvog incidenta, Papa je opet reagirao energičnim govorom pred izaslanicima rimske misionarske sekcije. On je rekao, da fašisti vele, da nema incidenata, a zaboravili su spomenuti demonstracije, pogrde, sekvestriranja i vandalizme, što su počinili protiv organizacija Katoličke akcije ne samo u svim većim i manjim gradovima Italije, nego čak i u zgradama, koje uživaju eksteritorijalnost. Postupa se protiv muških i ženskih omladinskih udruženja, kao da su ona državi pogibeljna. Konkordat, koji je postao državnim zakonom, štiti Katoličku Akciju, a ipak se protiv nje postupa policijskim mjerama. Vladinom naredbom povrijeđen je ne samo konkordat, nego i naravno pravo pojedinaca, da se udružuju, kao i crkveno pravo. Fašisti hoće monopolizirati čak i religiozni uzgoj, a odgajaju ne samo za mržnju, nasilje i nepoštovanje, nego i za frivolitet.

Težak položaj

U utorak 2. t. mj. sv. Otac Papa pozvao je na sjednicu sve prisutne kardinale u Rimu radi novog teškog položaja katoličke crkve u Italiji. Sv. Stolica je međutim otkazala veliki

euharistički kongres u Rimu, a na proslavu sv. Antuna u Padovi ne će biti odaslan posebni kardinal legat. Do nove naredbe zabranila je po cijeloj Italiji svaku procesiju, tako da nigdje nije bilo na Tijelovo javne procesije, što je izazvalo silni dojam u javnosti.

Diktator Mussolini ima moć, da raspusti i zabranjuje Kat. Akciju. No Papa oštaje ona moralna sila, koja brani slobodu Crkve, a po njoj i slobodu savjesti i pravicu, ugrožene u Italiji od diktatora. Zato je i razumljivo, zašto Papa prima od cijeloga svijeta i od katolika Talijana osjećaje najdublje simpatije i sinovske odanosti. Na lažnu novinsku fašističku vijest, da su svi rimski župnici uz fašizam, isti su odmah brzojavili Papi, da su svi sinovskom odanošću uz Njega „i do prolijevanja krvi“. Živjeli!

Ovo su najteži događaji u Rimu iza 1870., jer kad bi ovako dalje išlo, bilo bi ugroženo slobodno vjersko djelovanje sv. Oca i poglavarstva katoličke Crkve u glavnom gradu kršćanstva. Zato oči cijeloga svijeta uperene su danas prema Vatikanu, gdje Papa trpi, moli i radi. Ako je Katolička Akcija prekoračila svoju kompetenciju rada, vlada je trebala da obavijesti sv. Stolicu preko nuncija na Kvirinalu i prouči pitanje. No ovakvi napadaji očiti su dokaz, da je fašizam krivac.

I Napoleon i Bismark pokušali su

zarobiti Crkvu u državne svrhe, pa su morali u Canossu. Istim putem će ići i Mussolini, ako ne će da kompromitira cijelo svoje djelo.

Što vele sada one naše novine, koje su pisale, da je Papa pao u mrežu, što mu je Mussolini spleo i da je on postao fašista? Zašto ne pišu lojalno o ovim teškim događajima? Za slobodne zidare glavno je uvijek lagati, lagati protiv Pape i Crkve, jer tada ipak nešto ostane, a narod, koji čita te njihove novine, ne će doznati pravu istinu i misliće, da je i sada Crkva kriva, a Mussolini nevin kao vuk s janjetom.

U ovim teškim časovima preporučujemo sv. Oca molitvama vjernika, jer je njegova bol i naša bol, a talijanskoj katoličkoj omladini čestitamo, što trpi na obranu časti i slobode Pape, svete Crkve i svoje savjesti.

Vierska svijest Španjolaca

Komunisti i slobodni zidari, neprijatelji Boga i svoje domovine, iskališe svoj bijes na katoličku Crkvu, čim je u Španjolskoj bila proglašena republika. Narod nije toga trpio, te je htio dati oduška svoje vjere, a ujedno i svoga ogorčenja protiv komunističkih zlikovaca. Zato vladi stižu sa svih strana i od svih slojeva žestoki protesti. Dugo bi bilo sve nabrojiti.

U provincijama junačke Baške, poznate radi žive svoje vjere, žene se naoružale, da brane crkve i s mostane,

budući njihovi muževi zaposleni poljskim radom. Tako se u tim pokrajinama nije dogodio nikakav ni najmanji nered. Nije bilo nereda ni u velikom industrijalnom gradu Bilbao, i ako je u gradu na tisuće radnika, a ima i komunista.

Međutim su župe sv. Sebastijana i Aspecije energično tražile od vlade, da se što prije vrati u svoje sjedište njihov biskup.

U to vrijeme u Madridu, tri dana iza velikih komunističkih razbojničkih demonstracija, na Uzašašće, svijet je u izvanrednom broju pristupio na svete sakramente, da dade zadovoljštinu Bogu za strašna svetogrđa. Vele, da je tako veliki broj vjernika napunio crkve, da se što takva ne pamti u Madridu do otrog desetak godina. Sam Bog je htio obraniti čast Majke Svoje, kad je neki zlikovac počeo da ruši kip Gospe Karmelske. Smjesta se mrtav srušio s Gospinom glavom u ruci.

Toga dana i ostali su se gradovi Španjolske natjecali, da u crkvi dadu Bogu što veću zadovoljštinu. U župi Vigo o. Concha D. I. držao je govor, te je bilo tako veliko ganuće, da nije mogao dalje prosljediti. Nato su vjernici završili složnim i usrdnim zazivom: „Soasitelju, smiluj se Španiji!“

U svojim izjavama svijesni španjolski katolici odlučno traže, da se katoličke škole odmah uspostave. Tako su bivši pitomci najvećeg španjolskog „Zavoda

Sv. Antun

Sv. Antun rodio se godine 1195. u Lisabonu, glavno n gradu Portugala, od oca Martina Bullones, kapetana kraljevske vojske, i majke Marije, plemenita roda. Na krštenju dobi ime Ferdinand, koje promijeni u Antun, kada stupi u franjevački red. Roditelji ga predadoše kanonicima lisabonske stolne crkve na odgajanje i poučavanje. A već u 15. godini svoga života stupi u samo tan svetoaugustinski.

Kad su bili preneseni u Konimbriju sveti ostaci petorice franjevaca, koji su u Africi poginuli mučeničkom smrću, zaželi, da i on za Krista prolije krv te stupi u franjevački red. Čeznući za mučeništvom otputuje za Afriku. No ondje se teško razboli te bi prisiljen, da se povrati u Evropu. Namjeravao je povratiti se u Španjolsku. No

protivnim vjetrom bi prisiljen, da se iskrcu u Siciliji. Odatle bi poslan u jedan maleni samostan kod Bologae. Poslije nekoliko vremena bi zaređen za svećenika.

Otkrivši u njemu sv. Franjo izvanredni dar za propovijedanje poslaga propovjedati evanđelje. Teško bi bilo prebrojiti gradove, mjesta i pokrajine u Italiji i Francuskoj, po kojima je sv. Antun propovijedao riječ Božju svima slojevima. Kad se pak uzme u obzir Antunova vještina u propovijedanju, obilna žetva, koja je slijedila toga sijača sjemena riječi Božje, i sva obraćenja, koja su se danomice zbivala, možemo bez pretjeranosti reći, da je naš svetac bio najbolji propovjednik franjevačkoga reda, ako ne i cijele katoličke Crkve onoga doba. Sam Papa čuvši nekoliko puta njegove propovijedi nazove ga „škrinjom za

vjetrom“. Toliko se odlikovao i u obraćanju krivovjeraca, da su ga općenito nazivali „vječnim mlatom krivovjeraca“.

No sv. Antun nije samo svojim govorničkim darom širio evanđelsku nauku, utvrđivao vjernike u vjeri i u krepostima, obraćao grješnike i krivovjerce, već je u tomu najbolje uspio svojim svijetlim primjerom, pokorničkim i krepostim življenjem: „Dobar pastir jer što kaže inom, i sam svojim potvrđuje činom“. A opet sv. Antun je posjedovao i posjeduje i sada toliku moć kod Boga, da je na njegovo odvetovanje Bog učinio i čini nebrojeno mnoštvo čudesa, te o sv. Antunu možemo slobodno ustvrditi, da je jedan od najvećih čudotvoraca. Već za svoga života bio je svuda poznat kao veliki čudotvorac. Glasoviti Bolandisti, koji su se bavili istraživa-

za obrt i umjetnost" poslali vladi e nergičnu molbu, da se ova najveća škola u Španjolskoj, vođena od Isusovaca, što prije otvori. Radi nje i država trpi velike štete. Molba je potpisana od šest tisuća bivših pitomaca, koji sada u državi vrše razne važne i visoke službe.

Nažalost iz novinstva, koje jedino nabraja paljenje i rušenje crkava, samostana i škola, teško je saznati za ove utješljive pojave vjerske svijesti španjolskih katolika.

Jubilej sv. Antuna

13. lipnja ove godine slavi se po cijelom svijetu 700 godišnjica sv. Antuna od Padove. Ima sedam vijekova, da je Svetac svijeta i Čudotvorac prešao s ove zemlje u nebesku slavu, da bude moćnim zagovornikom ljudi kod Boga.

Već je nastalo jače oduševljenje vjernika, da uzveličaju svoga Dobrotvora u ovoj jubilarnoj godini (1231.-1931.). Umnožavaju se molitve Svecu, povećaje se broj zavjeta, osnivaju se u njegovu čas! pobožne udruge, postavljaju se njegove slike i likovi, podižu se oltari i hramovi, pišu se bogoljubne i učene knjige te se spremaju brojna hodočašća u Padovu iz raznih država, a također i iz naše.

Veliki će Svetac ove godine biti proslavljen osobitim pobožnostima, molitvama, propovijedima, procesijama i primanjem sv. sakramenata. Bog, koji je divan u svojim svecima, preko sv. Ante će obratiti mnoge duše k sebi.

Sv. Otac Papa Pio XI. upravio je 1. ožujka o. g. pismo na biskupa u Padovi, u kojem kaže: „Uistinu, kao što je naš Svetac svijetlio svojom kršćanskom mudrošću i na neki način napunio mirisom svojih kreposti burno doba, u kojem je živio, a koje je bilo zaraženo pogubnim načinom života, na isti način gojimo nadu,

njem života sv. Antuna, imadu trideset ogromnih tiskanih stranica, gdje nabrajaju čudesa, koja su se zbila po zagovoru sv. Antuna, među kojima imade i 12 uskrsnuća od mrtvih i mnoštvo čudesnih obraćenja i ozdravljenja

Iza kako je obišao mnoge pokrajine, propovijedajući riječ Božju, obraćajući grješnike i krivovjerce, tvoreći mnogobrojna čudesa, šireći miomiris kršćanskih kreposti i izvanredne svetosti, godinu dana prije svoje smrti dođe u Padovu, gdje ostavi vječni spomenik svoje svetosti. Napokon slavan po svojim zaslugama i čudesima usnu u Gospodinu 13. lipnja god. 1231., navršivši tek 36 godina života.

Braća su htjela da barem za neko vrijeme zadrže u tajnosti njegovu smrt. No Bog nije to dozvolio. Najednom se razasuše po Padovi gomile djece po ulicama i počnu vapiti: „Svetac

da će on, dozvan u srce i pamet mnogih, prilikom svojih jubilarnih svečanosti, raspriřiti i probuditi svojim primjerom sve one plemenite ideale, za koje smo rođeni i za kojima moramo težiti, a na koje često zaboravlja ovo naše doba u svojoj grozničavoj pohlepi za uživanjima i svjetskim veličinama“. Sv. Otac ističe, da moramo ići putem kreposti sv. Ante. On, rođen od plemićkoga roda, u Lizabonu, ostavlja uživanje svijeta i polazi u siromašni franjevački red. Njegov ljiljan miriše nevinošću kod Boga. Ponizan je pred Bogom, ali odvažan pred silnikom, koji je bio strah i trepet Padove i okolice. Svetac je uvijek svom dušom bio odan molitvi. Radio je neumorno kao apostol i propovijedao kraljevstvo Božje pobijajući osobito krive nauke Albigeza i Patarena (Bogomila). Gorio je živom željom, da spasava duše. Pripravan je sveder bio, da umre za Isusa. Ljubio je nada sve Spasitelja, koji mu se prikazivao kao Djetić i krijepio ga u radu dajući mu vanrednu moć, da čini bezbroj čudesa.

Sveta Crkva je za jubilej Svečev udijelila posebne oprost. Djelomični duhovni oprost imaju svi vjernici, koji od 13. VI. 1931. do 13. VI. 1932. prisustvuju kojoj pobožnosti sv. Ante u crkvi. Potpuni oprost dobije svaki onaj, koji se kroz jubilarnu godinu ispovijedi i pričesti te u pet navrata prisustvuje kakvoj pobožnosti u čast Sveca. Viši franjevački poglavari, a u njihovoj odsutnosti svaki svećenik, koji govori svečanu jubilarnu Misu sv. Ante, uoblašten je, da prije ili poslije Mise podijeli vjernicima blagoslov sv. Oca Pape s potpunim duhovnim oprostima.

Dobro je i pohvalno, da se u našem gradu (Šibeniku) ustanovio posebni odbor za proslavu sv. Antuna u crkvi sv. Frane, gdje se uvelike i od davnih vremena štuje Čudotvorac. Već se opazilo, da ove godine veći broj vjernika obavlja pobožnost 13 utoraka i sluša propovijedi o životu sv. Ante. Predviđeno je, da se posljednjih triju dana devetnice održe propovijedi, da crkva i njezino pročelje bude bogato rasvijetljena, da procesija bude što svečanija. Na

je umro, svetac je umro!“ Ostaci svečevi sahranjeni su u Padovi. Odatle mu i pridjevak „Padovanski“.

Nebrojena čudesa po smrti potvrđuje Antunovu svetost u tolikoj mjeri, da ga je Papa Grgur IX. već koncem svibnja 1232. proglasio svecem. Trideset godina po smrti sv. Antuna sagradi se u Padovi njemu u čast prekrasna crkva. Prilikom prenosa svetih ostataka u novu crkvu nadoše jezik tako crven i svjež kao u živa, zdrava čovjeka. Sv. Bonaventura, general svega franjevačkog reda, koji je bio tu prisutan pri otvaranju svečeva groba, uze sa štovanjem jezik u ruke i proplakavši od svete radosti pobožno reče pred prisutnima: „O jezice blagoslovljeni, koji si Gospodina vazda slavio i učinio, da ga i drugi slave, sada se očito vidi, koliko i naš zasluga kod Boga!“ Tada pobožno cjelivajući

svečanost doći će iz Zagrebu i preuzv. pomoćni biskup dr Franjo Salis See w i s.

Grad Šibenik ustrajno kroz vijekove moli Sveca svijeta i iskazuje mu vanrednu čast. Već — u koliko se zna — od g. 1440. njemu je posvećen glavni oltar u crkvi sv. Frane. Oko oltara bio je negda ciborij, t. j. kameni baldakin, koji je 1441-2. izradio umjetnik Ante Bugiati. Današnji lijepi veliki oltar od mramora izradio je god 1749. majstor Josip Fadiga, poznati graditelj iz Mletaka, na trošak plemićke gospode Justine Jurić Mužić ud. Cattani. Slika Sveca je od g. 1655., koju je izradio splitski slikar Matij Ponzani. U istoj crkvi postojala je odlična bratovština sv. Ante od g. 1683.-1835. Znade se, da su se Šibenčani kroz vijekove raznim posebnim trodnevnicama i develticama utjecali velikom Čudotvorcu.

Dječico, mladići i djevice, ljudi i žene, očevi i majke, starci i bolesnici, bogati i siromasi, radnici, zanatlije i težaci, učeni i neuki, idite svi k sv. Anti, jer ga je Bog postavio pomoćnikom svemu čovječanstvu. Vaše molitve neka budu uslišane, a najprije u tome, da većma ljubite Boga, klonite se grijeha i opačine te procvatete svakim krepostima.

Naši dopisi

VODICE, 8. lipnja 1931.

Uspjela akademija. - Svibanjska pobožnost.

Po drugi put nas je iznenadilo kroz kratko vrijeme Okružje HKNSaveza u Šibeniku: 17. prošloga mjeseca nastupom muške omladine, a sinoć nastupom vodičkih Križarica na svečanoj akademiji, održanoj u dvorani „Vodičke Glazbe“. Dupkom puna dvorana, potpuna tišina i burno odobravanje svjedoči, koliko povjerenje uživa organizovana katolička omladina.

Akademiju je otvorila šibenska Križarica Ostojić M jezgrovitim proslavom prikazavši tri zvijezde vodilice križarske ideje: Euharistiju - Žrtvu - Apostolat, čime je prekvashena prošlost našega naroda, a što je i zalag sigurno

jezik zapovjedi, da ga se napose dostojno pohrani. I zaista u veličajnom hramu sv. Antuna u Padovi imade posebni lijepi oltar, na komu se nalazi svečev jezik.

Eto ove godine slavimo 700. godišnjicu smrti sv. Antuna, a dogodine slavice 700. godišnjicu njegovog proglašenja svecem.

Zbog zadnjih žalosnih događaja u Italiji ne možemo tako lako hodočastiti svečevom gradu. No zato će ipak svaka pojedina župa prema svojim prilikama najsvečanije proslaviti ovaj svečev god, ovu lijepu katoličku slavu.

Molitva.

Neka veseli Crkvu tvoju, Bože, zavjetni blagdan blaženoga Antuna ispovjednika (priznavaoca) tvoga, da bi se vazda širila duhovnim pomoćima i zavrijedila uživati vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

nije budućnosti naše mladeži, a potom i domovine. Slijedila je Arnoldova pjesma, „Križ“, što ju je na sveopće zadovoljstvo deklamovala Mala Križarica Šprljan Luce.

Drama „Nađena kći“ u 3 čina iz prvoga doba kršćanstva, što je odigraše vodičke Križarice, pokazala je, koliko talenta leži u našoj zdravoj, seoskoj ženskoj omladini. Jasan izgovor, prisutnost duha i neustrašivost predstavljajući odlike su sinočne priredbe. Namještaj pozornice bio je veoma ukusan, osobito uređaj scbe rimske gospođe Kornelije, čiju je ulogu krasno izvela Markoč Vjekosiava u krasnoj nošnji, nošnji starorimske matrone. Šprljan Jela ulogu ropkinje Virginije, kršćanke, u pristaloj nošnji, izvela je sa osjećajem, kao što i Mičin Matija ulogu ropkinje El-

me. Mala Juričev Mihovila u ulozi ropkinje Lije Onufrije, Juričev Zorka u ulozi ropkinje Afre, Pelajić Kate kao oslobodnica Huza, te gospođa iz Kartge Crl enak Marija i Čičin Š. Marija kao pobjegla ropkinja, u zgodnim nošnjama, pobrale su burno odobravanje. Na svršetku mcramo im čestitati uz želju, da ih češće vidimo na pozornici. Množile se i napredovale!

Spomenuti morame, da je ovo već druga godina, da je i u ovoj župi uvedena svibanjska pobožnost: krunica, duhovno čitanje, pjevanje litanija i Marijinih pjesama. Ove godine bilo je veoma lijepo duhovno čitanje o Lurdu na zadovoljsvo svih. Usprkos vrućine i velikoga poljskog rada crkva je bila puna Marijinih štovatelja.

Iz katoličkoga Šibenika

BLAGDAN PRESVETOGA SRCA ISUSOVA. Ovaj lijepi blagdan proslaviće se prema drevnom običaju na osobiti način u crkvi sv. Lovre, i to sa slijedećim rasporedom: Prije podne u 4.45 s. čitanje lekcija, u 5.30 s. tiha sv. Misa, u 6 s. pontifikal, koji će održati preuzv. biskup dr. Jeronim Mileta. Od 7—10 s. slijede tihe sv. Mise. U 10 s. svečana sv. Misa. U 11 s. izložnje Presvetog Oltarskog Sakramenta na klanjanje. Poslije podne u 7.30 s. litanije, svečana otprošnja i blagoslov sa Presvetim Svetotajstvom. — Uprava crkve.

RASPRED SVEČANOSTI PRIGODOM JUBILARNOG BLAGDANA SV. ANTUNA PADUANSKOGA. 12. t. mj. u 8 sati uvečer pozdrav Svecu i električna rasvjeta crkve i zvonika sa paljenjem bengala i romanskih svijeća. — 13. t. mj. ujutro: U 4.30 s. pjevanje svečeva života i tiha sv. Misa. U 6 s. „Tebe Boga hvalimo“ i svečana sv. Misa. Od 7 s. do 9.30 s. slijede jedna za drugom tihe sv. Mise. U 10.30 s. svečani pontifikal preuzv. bisk. dra Franja Salis-Seewis, preko kojega pjeva pjevački zbor sv. Cecilije, a prigodno slovo drži o. Dominik Šantić. — Poslije podne: U 5.45 s. krunica sv. Antuna. Zatim svečana procesija sa svečevim kipom po gradu. Poslije procesije kratak govor o Svecu. Zatim slijedi blagoslov sa Presvetim i ljubljenje sv. Moći. Procesija obilazi ulice grada prema običaju drugih godina. Red same procesije jest ovaj: 1. Zastava sv. Antuna sa muškarcima. 2. Školska djeca muška i ženska sa 13 zastavica. 3. Djevojačka škola sv. Luce sa svojim zastavom. 4. Križari i Križarice sa zastavom sv. Terezije. 5. Hrv. kat. prosvj. društvo „Zora“ sa zastavom „Naše Gospode“. 6. Članovi III. reda i redovnice raznih zavoda sa zastavom sv. Frane. 7. Glazba. 8. Svećenstvo sa zastavom sv. Frane. 9. Djevojčice sa cvijećem. 10. Preuzv. biskup sa sv. Moćima. 11. Kip sv. Antuna, oko kojega je 13 dječice sa ljljanima. 12. Pobožni narod. — Preporučuje se svima red i uzorno ponašanje. Majkama, koje šalju djecu na procesiju, uvelike se preporučuje, da njihova djeca budu pristojno i čedno odjevena. Umoljavaju se građani, da prigodom ove procesije okite svoje kuće zastavama i sagovima. — Starješinstvo crkve sv. Frane.

TREĆA NEDJELJA PO DUHOVIMA. Bog i davao u neprestanoj su borbi o tvoju dušu. Bog te prati, brani, pazi i traži kao dobri pastir zalutalu ovcu. A davao obilazi kao ričući lav i nastoji da otme pastiru nestašnu ovčicu. Grješna dušo! Zašto sama srčeš u pakao? Zašto se ne vratiš dobrome pastiru? Zašto mu se otimaš? Zašto ne činiš pokoru za svoje grijeh?

PROSLAVA SV. VIDA. Blagdan sv. Vida, koji pada 15. t. mj., biće i ove godine svečano proslavljen u Crnici u nedjelju 14. t. mj. Lekcije Sveca započće u 7 sati, prva sv. Misa u 8 sati, druga u 9, a velika pjevana u 10 sati. Popodnevna služba Božja biće u 5 sati. Da bude lakši pristup vjernicima, prevažaće motorna lađa „Bradva“. Prvi polazak biće u 6 s., pak u 8 s., 9. s. i u 2 s. popodne. Ukrčavanje biće ispod crkve sv. Nedjeljice (obala Crnica). Crkva je ove godine vrlo lijepo iznatra popravljena doprinosima vjernika, a za ovu prigodu biće vrlo ukusno okićena. Cijelo vrijeme biće na raspoloženje vjernika posebni ispo-vjednik. Toga dana biće i mali sajam.

TIJELOVSKA PROCESIJA. Na Tijelovo održala se procesija, koja je bila sjajna vjerska manifestacija našega katoličkoga grada. Dirljivo je bilo vidjeti pobožnost onih, koji su bili u procesiji, i vjeru onih, koji su je prautili sa strane. Na procesiji su uz brojnu školsku djecu svih naših škola, razne bratovštine, Križare i Križarice, Treći red, „Zoru“, redovnice i cjelokupno redovno i svjetovno svećenstvo učestvovali i predstavnici vlasti te dva odreda vojske sa vojnom glazbom na čelu. Svetotajstvo je nosio sam preuzv. biskup, koji je dao blagoslov na trima postajama i pred stolnicom. — U nedjelju 7. t. mj. bita je također lijepa mala procesija sa Presvetim iz Nove Crkve uz brojno učešće pobožnoga naroda.

ŠIBENSKO HODOČAŠĆE GOSPI VISOVAČKOJ. 31. maja, kao na zadnji dan mjeseca Marijina, pošlo je iz Šibenika brojno hodočašće Svetištu Visovačkome. Sacinjavali su ga većinom: Djevojačko Društvo Srca Isusova, Križarice i Treći Red sv. Frane. Njima se pridružila

lijepa kita estalih štovateljica Majke Božje. — Hodočašće je upriličeno u spomen efeškoga sabora, na kojemu je nazad 1500 godina obranjena čast i dostojanstvo Materinstva Majke Isusove od podlih laži krivovjerca Nestorija. U isti mah ovim hodočašćem, upriličenim iz Šibenika, htjeli su se hodočasnici zahvaliti Majci Božjoj preko one moguće i milostive njezine slike na Visovcu, što je njihove oce i prede sačuvala još nazad blizu tristo godina od turskoga mača i kopita konjskih. Godine naine 1649., prije negoli je navalila silna turska vojska preko Silaje, o. Ružić, gvardijan visovački, sa sebi povjerenim župnicima franjevcima skupi sav narod iz Petrova, Kninskog i Kosova polja te iz Promine i Zagore, pa uzevši sliku Gospe od Milosti uputi se k moru i naseli svoj hrvatski puk u Varošu, Crnici, Docu i oko Šibenika. Tim načinom ovaj veliki narod od deset hiljada duša bi spašen od očite smrti i od izgubljenja svoje ka oličke vjere. U isti mah s njime se napučli Šibenik, u komu je kuga baš u to vrijeme bila pomorila desetak hiljada građana. Ovi dakle šibenski hodočasnici dođoše na Visovac i rekoše preko one moguće slike Majci Božjoj: Hvala Ti od svega srca, što si našim pradjedovima sačuvala i život i vjeru od turskoga bijesa i mača! — Hodočasnici su bili lijepo i srdačno dočekani od visovačkih franjevača. In ali su svečanu svetu Misu, na kojoj su se i pričestili, a preko nje je voda hodočašća, o. Bernardin Topić, održao prigodno slovo i potakao ih na veću ljubav prema Majci Božjoj. Poslije podne uz slavljenje milozvučnih zvona visovačke crkve povratili su se u samostanskim ladama niz rijeku Krku pjevajući Gospine pjesme i moteći sv. ruzarij sve do donjega vodopada, a odatle autobusima zarana stigoše u Šibenik. — Jedna od stovateljica Marijinih.

VJENČANJE Na Tijelovo 4. t. mj. vjenčao se naš prijatelj i odbornik Okružja HKNSaveza g. Ante Zaninović sa oduševljenom Križaricom gđicom Zorkom Lovrić. Vjenčao ih je preuzv. g. biskup u Stolnoj Bazilici sv. Jakova te im tom prilikom održao vrlo lijep govor o velikom značenju i veličini sakramenta ženidbe i o dužnostima i odlikama kršćanskih zaručnika. Iza vjenčanja slijedila je Misa za zaručnike s odnosnim moltvama i blagoslovom, koju je očitao duh. starješina Križarica vlč. don A. Radić. Preko Mise Križarice su pjevale razne pobožne pjesme i zajedno sa sretnim zaručnicima sve pristupile skupnoj sv. pričesti, što je vrlo pohvalno. Dok našim zaručnicima od srca čestitamo moluci im od Boga obilje blagoslova u životu, želimo da u našem gradu, napose među organizovanom katoličkom omladinom, učestaju ovakva vjenčanja prema propisima i željama sv. majke Crkve.

DAROVİ NAŠEM LISTU. Mjesto čestitke prilikom vjenčanja g. Ante Zaninovića sa gđicom Zorkom Lovrić: Don Frane Grandov i don Srećko Pavić po Din 10. Da počasti uspomenu pk. Mons. don Nike Tabulov-Truta: Don Ante Marušić (Milna) Din 20. — Uprava im najljepše zahvaljuje.

„KATOLIK“ izlazi svaki tjedan. — Pretplata godišnje Din 30 Za inozemstvo dvostruko Oglasi po naročitoj garifi. — Vlasnik i odgovorni urednik sveć. JOSO FELICINOVIC, šibenik, ulica sv. Martina. — Adresa uredništva i uprave: šibenik, Pošt. pretinac 17. — štampa: Pučka Tiskara, braća Matačić pk Petra, predstavnik Vjek. Mat. 316

Iz katoličkoga Šibenika

SRETAN USKRS svim svojim suradnicima, pretplatnicima i prijateljima želi — Uredništvo i Uprava „Katolika“.

USKRSNA NEDJELJA je 5. t. mj. Uskrs je blagdan, naređen na spomen Isusova uskrsnuća, Isus je treći dan uskrsnuo iz groba, kako je unaprijed rekao. Time je dokazao, da je pravi Bog. Zato je uskrsnuće Isusovo temelj našoj sv. vjeri, jer kako veli sv. Pavao: „Ako Krist nije uskrsnuo, uzaludno je propovijedanje naše i uzaludna je vjera vaša!“ Danas zato vlada vjernicima sveto i veselo raspoloženje. Crkva i glavni žrtvenik se kiti, što se može ljepše. Na strani evanđelja se nalazi uskrsnja svijetla, koja nam predstavlja uskrsnuloga Spasitelja sa znakovima svetih rana. Svečani prijev „Aleluja“ odzvanja u crkvi danas i diljem cijeloga uskrsnjeg vremena. Misne molitve, poslanica, himna iza poslanice, evanđelje i prefacija veličaju uskrsnuće Isusovo. — Na Uskrs se blagoslivlju jaja, meso, kruh. Taj običaj potječe od starih vremena, kada su kršćani strogo postili. Na Uskrs prestaje post. Kršćani hoće da stvari, koje u korizmi nijesu uživali, započnu sad uživati s Božjim blagoslovom. Osim toga predočuje meso vazmeno jagnje, sliku Krista, a jaje uskrsnuće Isusovo. — Radujmo se i mi sa sv. Crkvom i veličajmo ovaj dan slave Isusove! Operimo dušu svoju u krvi Spasiteljevoj, u skrušenoj sv. ispovijedi! Obnovimo krsni zavjet; odrecimo se davla i njegovih djela i raskoši! Budimo dionici svete uskrsne gozbe, blagujmo vazmenoga Jaganjca, zalag našeg uskrsnuća i vječne slave!

PONTIFIKALNA SV. MISA NA USKRS u katedrali počinje u 10¹/₄ sati. Preuzv. g. biskup preko nje drži homiliju, a nakon nje će podi-

jeliti Papinski blagoslov. Cecilijanski Zbor uz pripomoć nekoliko pjevača Filharmoničkog Društva pjeva Misu od Faista. Tenor g. Salvaro će otpjevati solo dva moteta. — Popodne u 6 sati je blagoslov sa Presvetim.

ČETRDESETSATNO KLANJANJE. Pobožnost 40-satnog klanjanja je i ove godine u Stolnoj Bazilici obavljena na svečan način. Narod je dolazio u velikom broju. U tišini izmjenjivao se brojani svijet svakoga sata i davao dužno poštovanje Isusu u oltarskom Sakramentu. Navečer pjevala se svečano Pavečernja, a zatim je vlč. o. Karlo dr. Balić držao euharistički govor, koji je ostavio duboki utisak u srcima svih prisutnih vjernika. Sjemeništarci i neki daci pjevali su „Pomiluj mene Bože“ od Mayera troglasno. — Na Cvjetnicu isto tako počelo je 40-satno klanjanje u varoškoj župskoj crkvi. Narod je i u ovoj crkvi u velikom broju po- hadao Spasitelja. Govore je držao župnik vlč. o. Pavao Silov, a bili su pažljivo saslušani.

LAZAROV PETAK. U petak 20. ožujka, po starodrevnom običaju, u katedrali je preuzv. biskup održao pontifikalne zadušnice za vjerne mrtve.

DA POČASTE USPOMENU PK. MSGRA DON NIKOLE TABULOV TRUTA, darovali su u fond našega lista: Don Vinko Rasol i don Ante Letinić po Din 50; don Amos Filipi Din 35; don Toma Segarić i don Ante Šoša po Din 30; don Vlade Cvitanović Din 25 i don Ivo Milić Din 20. — Uprava svima najljepše zahvaljuje.

DUHOVNE VJEŽBE SREDNJOŠKOLSKE OMLADINE. Po starom pohvalnom običaju naša katolička srednjoškolska omladina obavila je prošlih dana duhovne vježbe. Đaštvo učiteljske škole u zavodskoj crkvi sv. Ivana prisustvovalo je propovijedima svoga katehete prof. Mons. don Ante Šare, a pristupilo je na sv. pričest na Cvjetnicu. — Učenici realne gimnazije obavili su duhovne vježbe dijelom u crkvi sv. Dominika, a dijelom u katedrali. Propovijedao im je vlč. don Ante Radić. Višeškolci su se pričestili na veliki utorak, a nižeškolci na veli-

ku srijedu. — Učenice realne gimnazije su također posebno obavile duhovne vježbe dijelom u crkvi sv. Dominika, a dijelom u katedrali. Dvije propovijedi im je održao vlč. dr. Ante Kreše Zorić, a dvije vlč. don Ante Radić. Sv. pričest su primile na veliku srijedu. — Na veliku srijedu je primilo uskrsnu sv. pričest i đaštvo trgovačke škole.

ZADNJA PROPOVIJED. U uskrsni ponedjeljak 6. t. mj. naš korizmeni propovjednik o. dr. Balić drži svoju zadnju oprosnu propovijed, koja počinje u 11¹/₄ sati nakon svečane sv. Mise uz pontifikalnu asistenciju, koja počinje u 10¹/₂ sati.

REDENJE. 8. ožujka preuzv. splitski biskup podijelio je Rafaelu Benamati, bogoslovu IV. tečaja šibenske biskupije, red subdjakonata, a 21. ožujka red djakonata. Čestitamo!

POVODOM PREDAVANJA O POSTANKU ČOVJEKA. U srijedu uvečer prof. univ. dr. Boris Zarnik u svom predavanju o postanku čovjeka otkrio je dosad još nepoznatu senzaciju, da je tek u polovici XIX. vijeka dan odgovor na pitanje: Odakle čovjek? Zbilja je začudno, kako gosp. profesor lako mijša hipoteze sa pravom znanostu. Kojekakvi patološki pojavi kod ljudi, životinja i pojedina otrica u paleontologiji ne mogu nikako da dadu osnova za stvaranje zaključaka o „majmunskoj teoriji“. I kad je htio ostati na čisto znanstvenom polju, ne znamo, zašto bi imao izlučiti utjecaj Boga-Stvoritelja, čije priznanje nije nikada prije bilo velike umove, pa ni samoga Darwina, da to otvoreno priznaju. Očekivali smo jedno naučno predavanje visokoga stila, ali smo se nažalost uvjerali, da nivo u predavanju nije nadvisio stil običnih popularno-znanstvenih članaka zagrebačkih „Novosti“. Uostalom na ovo ćemo se predavanje još posebno potanje osvrnuti.

TYRŠOVA IDEOLOGIJA I ODGOJ MLADEŽI. Dubrovačka „Narodna Svijest“ u br. 12. i 13. t. g. prenijela je u cijelosti naš izvadak korizmene poslanice krčkoga biskupa dra Srebrnića sa našim uvodom i dodatkom.

DA POČASTI USPOMENU PK. STJEPANA DUNKIĆA, darovao je našem listu kanonik don Jerko Jurin Din 10. — Uprava mu najljepše blagodari.

Strojarska Mehanička Radiona i Ljevaonica Metala

S. KORDIĆ - ŠIBENIK

RADIONA

ZA POPRAVKE PAROBRODA, PARNIH STROJEVA, AUTOMOBILA, MOTORA, GRANIKA KOMPRESORA TURBINA I T. D.

KONSTRUIRAJU SE PROPELE OD BRONZA

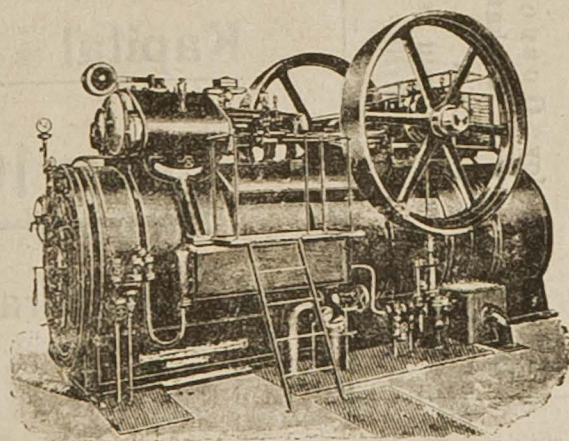
MONTAŽA

SVAKOVRSNIH STROJEVA, MLINOVA, HIDRAULIČNIH PRESA, MOTORA ZA BRODOVE I ČAMCE

LJEVAONICA METALA

LIJEVAJU SE DIJELOVI STROJEVA

AUTOGENIČNO VARENJE I REZANJE ŽELJEZA

nije mo
Kr del
voj Kr
šoj izg
sta št
ur ul
ki Š
šk

GRGO UREM — ŠIBENIK

TVORNICA KONOPA i SPRIJE ZA U LJENE STROJEVE

PRODAJA SVIH RIBARSKIH PREDMETA

NA VELIKO I MALO.

POKUĆSTVO

iz centra domaće industrije, Osijeka, dobijete uz konkurentne cijene kod:

STJEPAN KARKOVIĆ
ŠIBENIK

MATE PRGIN
ŠIBENIK
TRGOVINA MANUFAKTURE
I UMJETNOG CVIJEĆA

Ante Kalauz
DRVODJELSKA RADIONA
ŠIBENIK

Sretan Uskrs
ŽELI SVOJIM MUŠTERIJAMA
Trgovina mješovite robe
ANTE ZANINOVIĆ
ŠIBENIK

SRETAN USKRS
ŽELI
SVOJIM CIJ. MUŠTERIJAMA
ZLATARIJA
ANTE FANTULIN

PRVA ŠIBENSKA TEKSTILNA TVORNICA
R. GULAM i V. KULIĆ - ŠIBENIK
ČESTITA SVIM SVOJIM MUŠTERIJAMA
SRETAN USKRS

Zadružna Gospodarska Banka d. d.

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Ulošci preko 480 milij. dinara

Kapital i rezerve ukupno

Din 16,000.000

Centrala LJUBLJANA.

Podružnice:

ŠIBENIK, BLED, CELJE, DJAKOVO, KOČEVJE, KRANJ, MARIBOR, NOVI SAD, SOMBOR, SPLIT.

Brzjavni naslov: Gospodarska Banka Šibenik. Izvršuje sve vrste bankarskih poslova uz najbolje uvjete. — Glavno i najveće zastupstvo za prodaju srećaka Državne lutrije.

Daje zajmove na mjenice, u iek. račun, na nekretnine i uz druga pokriva. Prodaja vrijednosnih papira. Direktna veza sa Amerikom i Australijom za slanje novaca i doznake iseljenika.